

## SUKTINIS

Tai – ne tik visoje Lietuvoje šoktas, bet ir iki šių dienų populiarus smagus, improvizacinis šokis. Dažnai, tačiau nebūtinai, jį pavadindavo “Suktiniu paskutiniu” ir šokdavo vakaruškos ar bet kokio kito susiejimo pabaigoje. Šokis pamėgtas ir dėl smagaus, gyvo tempo ir ritmo, šmaikščių pridainavimų (žr. apačioje), ir todėl, kad jo antros dalies figūros gali laisvai kisti pagal šokančiųjų fantaziją: bet kuri šokėjų pora gali sugalvoti vis kitą figūrą, o kitos poros, jei joms patinka pasiūlytieji judesiai, tas figūras noriai pakartoja. Kartais vyksta net savotiškos varžytuvės – kieno pasiūlytieji judesiai bus smagesni, įdomesni, išradingesni.

Šokdavo neribotas porų skaičius. Muzika dviejų dalių po aštuonis taktus, metras 2/4.

### Š o k i o e i g a

Poros susikabina krepšeliu pro priekį arba kaip suktiniui (t. y. sukabintos ir laisvai sulenktos kairės rankos maždaug sulig merginos krūtine, o dešine vaikinai apkabina merginą per liemenį ir laiko abiejų sukabintas dešines rankas merginai ant juosmens) ir sustoja į ratą pasisukę kairiu petimi į centrą.

#### **1. Ratu pirmyn (8 tkt.)**

##### **1 – 8 taktas**

Visi šoka aštuonis polkos žingsnius pirmyn.

#### **2. Sukimasis po ranka (8 tkt.)**

##### **1 – as var.**

##### **1 – 8 taktas**

Šokėjai pasisuka veidu vienas į kitą ir sukabintas kairės rankas pakelia aukštyn. Mergina aštuoniais polkos žingsniais apsisuka per dešinę petį po pakeltomis rankomis tiek kartų, kiek gali (smarkesnės šokėjos stengsis suktis kuo daugiau, vyresnės – kuo grakščiau, stropiai ištrepsėdamos polkos žingsniu). Vaikinai taip pat šoka polkos žingsniu, lėtai judėdami ratu prieš saulę.

##### **2 – as var.**

##### **1 – 3 taktas**

Merginos trimis polkos žingsniais sukasi per dešinę petį po pakeltomis kairėmis rankomis du ratus. Vaikinai taip pat šoka polkos žingsniu, lėtai judėdami ratu prieš saulę.

##### **4 taktas**

Nekeisdami susikabinimo šokėjai, atsukę veidu vienas į kitą, sutrepsi vietoje (“viens-ir-du”).

##### **5 – 8 taktas**

Šokėjai pakartoja 1-4 takto judesius į priešingą pusę, mergina sukasi per kairį petį.

Antroji šokio dalis gali būti šokama ir taip:

#### **2. Sukimasis vietoje (8 tkt.)**

Šokėjai lieka susikabinę taip, kaip 1-ojoje šokio dalyje.

##### **1 – 3 taktas**

Šešiais paprastais žingsniais porininkai apsisuka vietoje tiek kartų, kiek spėja; mergina juda pirmyn, o vaikinai atbulas.

##### **4 taktas**

Visi sutrepsi vietoje (“viens-ir-du”).

##### **5 – 8 taktas**

Šokėjai pakartoja 1-4 takto judesius, tik sukasi priešinga kryptimi.

Antrosios šokio dalies judesiai gali būti ir improvizuojami: viena pora parodo judesius, o kitos atkartoja. Tai gali būti ir “malkų pjovimas”, ir pajudėjimai susikabinus šaudykle, ir merginos apsisukimai aplink ant kelio priklaupusį partnerį, ir pasisukimai po rankomis tarpuose patrepsint ir t. t. Išradingi šokėjai visada sugalvos smagių, 4 – ių taktų melodiją atitinkančių, dar kitų porų nerodytų judesių. Reikėtų tik stengtis, kad judesys tetraktų 4-is taktus ir būtų galimybė jį pakartoti visiems šokėjams. Na, ir pasitenkinti tradiciniams šokiams būdingais judesiais...

*Suktinis* plačiai paplitęs visuose Lietuvos regionuose, užrašyta daug variantų, tad didelė ir pridainuojamų tekstų įvairovė. Mėgstantiems pasirinkti, pateikiame keletą būdingiausių.

Iš Dzūkijos:

Bitute, pilkoji,

Iš kur medų nešioji?

Iš žaliųjų rūtytėlių/iš žaliųjų rūtelių/iš kvepiančių kvietkelių/iš radastų radastėlių/iš baltųjų žiedelių,  
Iš gvazdikų, razatėlių/iš kvepiančių mėtelių/iš baltųjų grikielių/iš raudonų obuolėlių/margųjų  
dobilėlių.

\*\*\*

Tai prinešiau medulio  
Ir priputau vaškeliu:  
Bus iš medaus gėrimėlis,  
O iš vaško liktorėlis.

\*\*\*

Šio namo, tpru namo!  
Neš mergaitėm pienu.  
E berniukam, kap šuniukam –  
Su degutu šiena.

Aš žinau, aš žinau,  
Kuom mergaite primonyc:  
Cukerkelem, barankelėm,  
Tai mergaites primonyc.

Aš žinau, aš žinau,  
Kuom berniukai primonyc:  
Sučkom bulbom supuvėlėm,  
Tai berniukai primonyc.

\*\*\*

O čia čia, o lia lia  
Vilkas vijo voverę,  
Pro pušaitę, pro eglaitę  
Pasikaišęs uodegaitę.

Kur buvau, nebuvo,  
Tokių dyvų nemačiau,  
Kad gaidys be galvos  
Kakariekū užgiedos.

Ilgiausias, nuosekliausias Varėnos r.  
užrašytas tekstas:

Tu, bitute, pilkoji,  
Iš kur medų nešioji?  
Iš lygiųjų laukelių,  
Iš darželių rūtelių.

Iš gražiausių gėlelių,  
Iš geltonų žiedelių  
Tai prinešiau medulio  
Ir priputau vaškeliu.

Tu, mergyte, tu jaunoji,  
Iš kur šarvų prisikrovei?  
Iš geltonų linelių,  
Iš baltųjų valaknų.

Tai priaudžiau drobėlių  
Ir priskroviau šarvelių,  
Ir priskroviau šarvelių,  
Tai turėsiu marškinių.

Suvalkiečiams ir žemaičiams būdingesni šie teksto variantai:

Reik mokėt ir žinot,

Kaip mergelę priviliot:

Reik vyninių obuolėlių/apkabinti, pabučiuoti/su riešutų kevaliukais/reik saldinių svarą  
duot,

Reik iš miško riešutėlių/ir žiedelį (saldainį) dovanoti/su saldainių popieriukais/apkabinus pabučiuot.

\*\*\*

O tai tai, o tai tai,  
Ažuoliniai pamatai.  
Tie supus – kiti bus,  
Iš vaikino diedas bus/O jau manęs  
čia nebus.

\*\*\*

Dra ta tai, dra ta tai,  
Po rūtelių darželį.  
Vieni skina, kiti pina,  
O aš vis mergele.

Oi, tu senas senutėli,  
Neik į rūtų darželį:  
Jei tu eisi į darželį,  
Gausi šluotis paragaut.

Senio pėdas išvaikščiotas  
Smiltim užbarstysiu,  
O žodelius iškalbėtus  
Ugnelėn sumesiu.

\*\*\*

Dra ta tai, dra ta tai,  
Aržuoliniai pamatai,  
Tie supus, kiti bus,  
O jau manęs čia nebus.

O, tu seni, supelėjęs,  
Nori manęs kaip lelijos,  
Oi, tu seni, neteks tau-  
Žila boba, ta bus tau!

\*\*\*

Oi, tu seni, tu seneli,

Aukštaitijoje randame dar keletą kitur neskambėjusių variantų:

Tai gailiuos, tai gailiuos,  
Kad aš jaunas ženi juos.  
Mano pati po ulyčią,  
Aš nabagas šluoju gryčią.

\*\*\*

Ketinau, žadėjau  
Davatkėla būti,  
Primusija, prikutija

Ko nešoki suktinėlių?  
Kada jaunas buvau,  
Suktinėlių šuokau.

Pasenau, pražilau,  
Suktinėlių pamiršau.  
Seni šuoka – dontys kleba,  
Jauni šuoka – žemė dreba.

\*\*\*

Kur tas senis baravykas,  
Kur miške tupieji,  
Jis po samanų kupsteli  
Pruo šakas žiūrieji.

Baravykas tas pavargo  
Ir nuieju jis miegot,  
Neberūpi jam suktinis,  
Nebenuori jis bėgiot.

\*\*\*

Tu Kazy (Juozy), juodbruvy,  
Ko n'atjojai rudeny?  
Ar žirgelio neturėjai,  
Ar mergelės nemylėjai?

Parduos tėvelis gaidelį,  
Nupirks Kaziukui (Juozukui)  
žirgelį,

Parduos močiutė vištaitę,  
Nupirks Kaziui (Juozui) kumelaitę.

\*\*\*

Tai tamsumas nakties,  
Tuoju lyti pradės.  
O kas mane jaunutėlę  
Link namelių palydės?

Už bernelia aiti.

Oi tu seni senutėli,  
Kur mani mylėjai,  
Su skrebučiais, kailinėliais  
Pas mani atėjai.

\*\*\*

Bernužėli, ko drybsai,

Ko neini suktinio?  
Kai pradėsiu, tai apsuksiu  
Devynis kartelius.

\*\*\*

Raiks mokėt, raiks žinot,  
Kaip mergelas priviliot:  
Su vyšniukais, su grušniukais,  
Su cukriniais obuoliukais/riešutų  
branduoliukais.

\*\*\*

Vis gerai, vis gerai,  
Viens dalykas negerai.  
Kai atskris vyturys,  
Tą dalyką pataisys.

Yra ir vėlyviausių, romansus ar autorinę kūrybą primenančių tekstų:

Beržužėli, ko žiopsai,  
Ko neini suktinio,  
Atsisėdęs ko žiopsai,  
Lyg zuikys ant laužo?

Valia jaunam pažiūrėti  
Į gražią mergelę  
Ir akele mirktelėti,  
Palinksmyt širdelę.

O kad suksiu, tai suksiu,  
Suksiu net devynias,  
Kad trepsėsiu, tai dundės  
Grindys ažuolinės.

Beržužėli, neviliok,  
Daugelį panelių,  
Visoms meilės nežadėk,  
Negraudyk širdelę.

O kad myliu, tai myliu,  
Lygiai visas kartu,  
Katrą vieną kad mylėčiau,  
Kitos pasikartų.

\*\*\*

Šokim, trypkim, linksmi būkim,  
Linksmi pasiuliokim,  
Kol širdis plaka krūtinėj,  
Smagiai apsisukim.

\*\*\*

Vienas – trenk, kit's – aplenk,  
Pora sukas už poros,  
Kur jauni, raudoni  
Nerimsta nuolatos.

Muzikantas linksmi režia  
Vis polkutę naują, šviežią,  
Tu merginą vis suki,  
Kol sveikatos netenki.

Saulė teka, graitai bėk  
Pas tėtušius į namus –  
Kai neras, jie supras,  
Kad trankaisi po šokius.

